

Handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2022-2025

Maj 2022

Indholdsfortegnelse

1	Indledning og baggrund	3
2	Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen	3
3	Tildelte ressourcer	3
4	Mållige succeskriterier for rottebekæmpelsen	3
5	Tiltag 2022-2025	4
6	Kommunal rottebekæmpelse	5
7	Sikringsordning	5
7.1	R1-autorisation	
7.2	R2-autorisation	
7.3	Tilladelse til autoriserede firmaet	
8	Særlige indsatsområder	6
8.1	Fødevareromsikkerhed	
8.2	Havnearealer	
8.3	Kommunale genbrugspladser og deponi	
8.4	Vildtfodringspladser	
9	Status på rottebekæmpelsen	7
10	Vedtagelse og gyldighed	8
11	Lovgrundlag	8

1. Indledning og baggrund

Rottehandleplanen 2022-2025 beskriver de nuværende forhold samt giver en samlet oversigt over planlagte tiltag i planperioden på rotteområdet i Aabenraa Kommune. Planen er udarbejdet af Aabenraa Kommune, der som myndighed også står for opfølgning af planen samt implementering af de planlagte tiltag.

2. Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Kommunens rottebekæmpelse skal medvirke til at sikre, at borgerne i Aabenraa Kommune har en oplevelse af tryghed, sikkerhed og effektivitet i forbindelse med rottebekæmpelsen.

Kommunen vil udmønte målet ved at:

- Være synlig, så borgerne ved hvordan de skal forholde sig i tilfælde af rotteproblemer.
- Sikre et beredskab, så kommunen til enhver tid leverer en kompetent og hurtig service.
- Der ikke skabes tilhold for rotter uden for kloakkerne.
- Sikre kompetent og effektiv bekæmpelse ved at have fokus på vidensbaseret og målrettet forebyggelse og bekæmpelse.

Aabenraa Kommune vil i planperioden arbejde for fortsat at nedbringe antallet af anmeldelser, herunder antallet af gengangere samt antal dage fra anmeldelse til bekæmpelsen starter. Derudover vil kommunen arbejde for reduceret anvendelse af gift i bekæmpelsen.

Et fald i anmeldelser er kun positivt, hvis det skyldes færre rotter i kommunen. Aabenraa Kommune appellerer derfor til, at borgerne overholder deres anmeldelsespligt, når de ser en rotte, så vi hurtigst muligt kan komme i gang med bekæmpelse.

3. Tildelte ressourcer

Rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune finansieres over ejendomsskatten. Det er i 2022 afsat 0,0053 pct. af ejendomsvurderingen til rottebekæmpelsen i 2022. I 2021 blev der afsat 2.423.480 kr. til rottebekæmpelsen.

Dette beløb dækkede alle kommunens udgifter i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af rotter i kommunen, herunder vores it-system, hvor borgerne blandt andet kan anmelde rotter.

Hvis økonomien skal ændres, vil det ske ved Byrådets årlige fastsættelse af takster.

4. Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen

1. Reducere giftforbruget til 0,05 kg. /anmeldelse.
2. Altid begynde med giftfrie bekæmpelsesmetoder, hvor det er muligt.
3. Udvide informationsgrundlaget for borgerne, om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
4. Udføre et passende antal tilsynsbesøg med sikringsordninger for at sikre at de overholder gældende regler samt rottehandleplanen 2022-2025.

Begrænset brug af gift overjordisk
Giftforbruget er stadigvæk faldende i Aabenraa Kommune. Vi arbejder på at holde os ajour med nye giftfrie bekæmpelsesmetoder, herunder nye typer af fælder. Desuden er vi begyndt at bruge flere fælder i kloakker, for at nedbringe antallet af rotter i kloakkerne.

5. Tiltag 2022-2025

På baggrund af de overordnede mål for rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune herunder, tryghed, sikkerhed og effektivitet har vi planer om at foretage nogle tiltag i den nye planperiode. Disse tiltag er oplistet herunder.

Indsatser	Delmål
Øget bevidsthed hos borgerne	<ul style="list-style-type: none"> • Være synlig, der hvor det er muligt. • Udvide informations materialet, der hvor det giver god mening. • I forbindelse med bygningsgennemgang informeres der om hvilke tiltag, der skal sættes i værk.
Effektivitet i bekæmpelsen	<ul style="list-style-type: none"> • Flere rottefælder i brønde, hvor det er muligt. • Flere midlertidige rottefælder eller rottespærrer i kloakker, hvor der er kloakdefekter. • Være imødekommende overfor at afprøve nye materiale og metoder i rottebekæmpelsen.
Fokus på årsagen til rottetilhold	<ul style="list-style-type: none"> • Rottesikring af fjerkræhold. • Kloakdefekter, hurtig sporing og reparation. • Dialog omkring fuglefodring. • Dialog omkring skraldespande og affald.
Giftfri bekæmpelse	<ul style="list-style-type: none"> • Altid begynde med giftfrie bekæmpelse, og kun anvende gift, hvor det er nødvendigt. • Altid overveje alternative giftfrie metoder, hvor det er muligt.
Opdatering og deling af viden	<ul style="list-style-type: none"> • Holde jævnlige møder med bekæmper og administration, for at koordinere arbejdet. • Være med til diverse ERFA-møder på rotteområdet, for at udveksle erfaringer i bekæmpelsesarbejdet. • Være med til ERFA-møder på it-området.
Tilsyn med sikringsordninger	<ul style="list-style-type: none"> • Der vil blive udført et passende antal tilsyn med sikringsordninger i samarbejde med bekæmper.

Aabenraa Kommune håber på at de nævnte tiltag vil skabe endnu mere tryghed og tilfredshed i rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune. Ved at øge borgernes bevidsthed håber vi på, at det vil være en medvirkende faktor i at giftforbruget bliver reduceret.

6. Kommunal kloakrottebekæmpelse

Aabenraa Kommunes forsyningsselskab Arwos står for bekæmpelse af rotter i de kommunale kloakker. Hvis kommunens bekæmper finder utætheder i de kommunale kloakker, for eksempel i forbindelse med rotteproblemer ved private, underrettes Arwos straks. Herefter foretager Arwos nærmere undersøgelser, for eksempel med kloak-tv med henblik på at finde de eksakte problemer. Når Arwos har indkredset problemets omfang, foretages reparation.

De kommunale kloaksystemer i Aabenraa Kommune fornyes og udbygges i henhold til kommunens spildevandsplan.

7. Sikringsordning og privat rotte bekæmpelse

I henhold til Rottebekendtgørelsens kapitel 5 og 6 kan kommunen tillade autoriserede firmaer at udføre rottebekæmpelse efter henholdsvis R1- og R2-autorisation.

7.1 R1-autorisation

Autorisationen giver mulighed for erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

7.2 R2-autorisation

Autorisationen giver mulighed for forebyggelse og bekæmpelse af rotter på egen virksomhed ved brug af visse bekæmpelsesmidler.

Begge former for autorisations uddannelse forestås af Miljøstyrelsen.

7.3 Tilladelse til autoriserede firmaer

Aabenraa Kommune tillader privat bekæmpelse af både R1- og R2-autoriserede firmaer og personer, når følgende punkter er opfyldt:

- a. Bekæmpelsen skal være registreret i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB.
- b. Der udlægges ikke gift i foderkasserne, før anmeldelsen til "Rottehullet" (Danmarks Miljøportal) har fundet sted.
- c. Den lovpligtige rapport for bygningsgennemgang, skal udleveres eller fremsendes til kommunen efter anmodning.
- d. Bekæmpelse af rotter skal følge Miljøstyrelsens bekendtgørelser, vejledninger, forskrifter samt kommunens handleplan.
- e. Hvis borger/virksomhed tegner en sikringsordning med et privat firma (R1), afholdes udgifter for egen regning.
- f. Indgåelse af en sikringsordning fritager ikke borger/virksomhed for gebyr for rottebekæmpelse ved kommunen.
- g. Kommunen fører tilsyn med privat bekæmpelse. Tilsynet udføres som stikprøver, hvor kommunen blandt andet vil rette fokus på, om bekæmper har opnået den lovpligtige autorisation samt overholdelse af regler og retningslinjer.
- h. Stikprøven blive udført samtidig med øvrige lovpligtige tilsyn.
- i. Eventuelle overtrædelser kan føre til håndhævelser og bøder.

8. Særlige indsatsområder

I det nedenstående beskrives særlige indsatsområder i kommunens forebyggelse og bekæmpelse.

8.1 Fødevarer virksomheder

De fleste af kommunens fødevarer virksomheder har egen sikringsordning ved private bekæmpelsesfirmaer. Årsagen er, at Fødevarerstyrelsen har nul-tolerance over for skadedyr på fødevarer virksomheder. Ved forekomst af rotter på fødevarer virksomheder, vil vi ikke kun have fokus på selve virksomheden, men også naboer, hvorfra rotterne kan komme.

Der er krav i Rottebekendtgørelsens § 23 om, at sikringsfirmaerne (med R1-autorisation) skal foretage en bygningsgennemgang ved tegning af aftale og derefter hvert tredje år. Dette gælder også for fødevarer virksomheder.

Fødevarer virksomheder skal, ligesom alle andre, straks anmelde forekomst af rotter til kommunen. Fødevarerstyrelsen og kommunen har en gensidig pligt til at underrette hinanden om forekomst af rotter i og omkring fødevarer virksomheder.

8.2 Havnearealer

Kommunen foretager aktiv rottebekæmpelse efter forudgående anmeldelse. Bekæmper vil besøge arealerne, hvis der er tegn på rotter. Bekæmper kan i samarbejde med den ansvarlige på stedet, aftale alternative metoder til at holde rotterne væk.

8.3 Kommunale genbrugspladser og deponi

I Aabenraa er der henholdsvis 5 genbrugspladser, 2 minigenbrugspladser og 1 deponi. Alle disse pladser drives af kommunens forsyningsselskab Arwos. Rotteforekomster kan ikke undgås, da der er mange optimale levesteder for rotter. Arwos gør en del for at minimere forekomsten af rotter og for at sikre naboer til især genbrugspladser mod rotter. Særligt på deponiet arbejdes der for at bekæmpe rotter ved giftfrie metoder. Dette skyldes, at der er mange naturlige fjender for rotterne – herunder ræve og rovfugle, som ikke ønskes forgiftet.

8.4 Vildtfodringspladser

Aabenraa Kommune foretager kun bekæmpelse og forebyggelse af rotter på vildtfodringspladser, hvor der sker anmeldelse fra borgerne. Aabenraa Kommune har ikke overblik over, hvor der findes vildtfodringspladser ud over nogle steder i skove og naturarealer. For at rette fokus på rotteproblemerne ved pladserne opfordres borgerne til at sørge for at fodre, så fodret ikke skaber rotteforekomster.

9. Status på rottebekæmpelsen

Kommunens vision i den tidligere plan var at sikre, tryghed, sikkerhed og effektivitet i forbindelse med rottebekæmpelsen. Denne vision er lykkedes langt hen ad vejen. Dog er det fortsat vores overordnede mål i den nye plan. Vi vil desuden fortsat arbejde på at øge bevidstheden hos borgerne ved at informere og vejlede omkring vigtigheden af forebyggelse af rotter.

En af de store udfordringer i den tidligere planperiode var, at få implementeret den lovpligtige weekendvagtordning. Dette lykkedes og kører godt i dag.

Ved anmeldelser har vi ofte fået mundtlige tilkendegivelser fra borgerne om, at vores indsats i rottebekæmpelsen har været effektiv. Vi har desuden fået flere tilkendegivelser fra borgerne om, at vores rottehunde gør et godt stykke arbejde, og at de er gode til at guide os hen til, hvor rotterne befinder sig. Det er også lykkedes for hundene at fange rotter under selve besøget.

Vi har desuden, som et led i en mere effektiv bekæmpelse, udarbejdet besøgsedler som puttes i postkassen de steder, hvor der ikke træffes nogen hjemme. Et af vores planlagte initiativer i den tidligere plan var at få udarbejdet et nyt regulativ for hønsehold. Dette fik vi udarbejdet. I den nye forskrift følger en vejledning i indretning af fjerkræhold / fuglehus. Netop denne indretning er et vigtigt skridt i forhold til en effektiv og målrettet bekæmpelse.

Vi har også brugt meget tid på at få en konstruktiv dialog med borgerne omkring forebyggelse af rotter ved at begrænse deres levemuligheder. Grunden til vi har vurderet det var vigtigt var netop for at opnå en mere effektiv rottebekæmpelse, når borgerne følger vores råd og anvisninger.

Endnu et tiltag har været, at få monteret rottespærre i de kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner, byggemodningsområder samt på private, regionale og statslige skoler, plejehjem, daginstitutioner og hospitaler. Dette er gennemført. Vi har desuden lavet en kontrakt med et firma omkring vedligeholdelse af rottespærrene.

Udviklingen i anmeldelser, udgifter og giftforbrug igennem de seneste tre år ses af nedenstående tabel.

År	2019	2020	2021
Anmeldelser	1965	2671	1414
Udgift (mio. kr./år)	2.091	2.521	2.423
Gift (kg./år)	260	290	132
Gift (kg./år) anmeldelse	0,13	0,11	0,09

Antallet af anmeldelser har været stigende i perioden fra 2019-2020. Dette skyldes muligvis Corona – situationen, hvor mange borgere var hjemsendt, og blev mere opmærksomme på rottetilhold. Antallet af anmeldelser var så til gengæld faldende i perioden fra 2020-2021. Dette skyldes sandsynligvis den modsatte effekt, da borgerne igen vendte tilbage til arbejdet i langt højere grad. Vi bruger ofte vores hunde ved første gangs besøg, og har dermed et godt grundlag for at kunne sætte ind de rigtige steder fra begyndelsen.

På baggrund af opgørelser i Danmarks Miljøportal kan vi konstatere, at kommunens omkostningsniveau pr. anmeldelse ligger en smule under landsniveauet.

Som det fremgår af tallene er giftforbruget faldende. Vi har bevidst brugt andre metoder end gift i bekæmpelsen af rotter. Vi har blandt andet anvendt langt flere giftfrie fangstfælder. Dette er en udvikling vi vil fortsætte med.

På baggrund af en opgørelse i Danmarks Miljøportal kan vi konstatere, at der også er en stor nedgang i giftforbruget på landsplan. Så også her følger vi udviklingen.

10. Vedtagelse og gyldighed

Rottehandleplanen er vedtaget af Udvalget for Bæredygtighed og Udvikling den 4. maj 2022.

Handleplanen, der offentliggøres på kommunens hjemmeside, skal revideres minimum hvert tredje år.

11. Lovgrundlag

Aabenraa Kommune er forpligtet til at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter. Hjemlen fremgår bl.a. af følgende love og bekendtgørelser:

- Rottebekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 2307 af 6. december 2021 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter)
- Miljøaktivitetsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017 om miljøregulering af visse aktiviteter)
- Miljøbeskyttelsesloven (Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse)
- Kemikalieloven (Lovbekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 om kemikalier).
- Dyreværnsloven (Bekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021 om lov af dyrevelfærd)

